

Från Lutherstiftelsen och dess institution

Årsskrift 2024

Lutherord

Om någon vill göra hans vilja, skall han förstå om min lära är från Gud eller om jag talar av mig själv. Joh 7:17

Detta är Faderns vilja, att man skall lyssna till och höra, vad den mannen Kristus talar, och lyda Hans ord. Du skall inte hårklyva eller mästra Hans ord eller disputerar utan strax höra och lyda. Då skall den Helige Ande komma och väl bereda ditt hjärta, så att du av hjärtat kan tro Guds ords predikan och säga: "Detta är Guds ord och den rena sanningen" och även våga livet för den. Men om du vill att man skall lyssna till dig och jämka Kristi ord efter vårt förnuft, om du förhäver dig till att vara mästare över Guds ord, att våga och böja det, så att orden måste lyda som du vill, börjar du att tvivla, och vill bedöma saken efter ditt huvud, det kallas inte att höra och lyssna eller att vara lärjunge utan att vara en mästare. Då skall du aldrig uppnå målet, aldrig få erfara, vad Herren Kristi ord är, eller vad Hans himmelske Fader är.

Det är nämligen omöjligt, att den skulle kunna förstå Guds ord, som med sina egna tankar vill mästra det. På så sätt kommer man aldrig till, att fatta det och kunna säga: Detta är Guds ord. Därför slut till ditt eget förnuft och trampa din visdom under fötterna, låt inte förnuftet i det som angår din salighet, famla omkring, känna eller tänka, utan rätt och slätt bara höra vad Guds son talar, vad Hans ord är, och förbli vid det. Ty det heter: *Lyssna till honom*, Mark 9:7. Lyssna, lyssna, heter det, det är att den som hör Sonen, honom vill Han ge den Helige Ande, upplysa och upptända honom, så att han rätt förstår, att det är Guds ord. Han vill av honom göra en man efter sitt sinne. Det skall Han också göra.

Däremot, den som vill göra sin egen vilja och bara höra det som han själv utväljer och vill, för honom är himlen slutet och spärrad, och han kommer aldrig att vädra eller smaka en gnista av vad ett språk eller ord ur Skriften lär. De må låta sig tycka, att de skall förbättra den heliga Skrift, men av detta blir ingenting.

Ur *Spis och föda* - Utdrag ur *Luthers skrifter*
5:e e tref, tisdag 1:a stycket

Betraktelse

6 e Tref. Matt 5:20-26

Den rättfärdighet som krävs för att komma in i himmelriket

Om jag talade både människors och änglars språk ... om jag ägde profetisk gåva och kände alla hemligheter och hade all kunskap, och om jag hade all tro så att jag kunde flytta berg ... Och om jag delade ut allt vad jag ägde och om jag offrade min kropp till att brännas, men inte hade kärlek, så skulle jag ingenting vinna. (1 Kor 13:1-3) För, säger Jesus, om inte lärjungarnas rättfärdighet övergår de skriftlärdas och fariséernas, kommer de aldrig in i himmelriket. Nu var fariséerna och de skriftlärda livrädda för att bryta mot minsta bokstav i lagen. De följde många detaljregler - de äldstes stadgar - som var som ett staket kring budordet: lydde de dessa regler kände de sig trygga i att inte bryta mot budordets grundbetydelse. Men Jesus erkänner inte sådana traditioner utan bryter mot dem med gott samvete. En sådan rättfärdighet räcker dessutom inte, utan Jesus kräver mycket mer. Han förklarar budordets ursprungliga innehåll och intention: "Ni har hört att det är sagt till fäderna. Men jag säger er ..." Han som är auktoriteten bakom Mose och lagen förklarar budens innebörd. Att mördra, säger Jesus, är inte endast att slå ihjäl en människa. Nej, den som är vred på sin broder och kallar honom "ditt dumhuvud" bryter mot 5:e budet. Och den som kallar sin broder "din dåre" må dömas till det brinnande Gehenna. Fullkomlig rättfärdighet fordras för att komma in i himmelriket. En rättfärdighet som flödar ut ur kärleken till nästan. Hatet måste försvinna. Onda tankar, ord och gärningar förbjuds. Som aposteln Johannes skriver: "Den som hatar sin broder är en mördare, och ni vet att ingen mördare har evigt liv i sig" (1 Joh 3:15).

Den rättfärdighet Gud kräver handlar alltså inte om att följa ett regelverk. Utan hela du, med hjärtat och allt som flödar ur det, inräknas. Därför är 5:e budet inte endast förbud mot hat: det kräver kärlek! Detta är genomgående i Skriften. Vår katekes förklarar budet så, att vi skall frukta och älska Gud så att vi inte skadar vår nästas liv eller vållar honom lidande, och att vi skall hjälpa och bistå honom i alla faror och livsbehov. En sådan hjärtats rättfärdighet krävs för att komma in i himmelriket. Den går långt utöver fariséernas och de skriftlärdas rättfärdighet, trots deras minutiösa och noggranna strävan att undvika brott mot olika bestämmelser.

Hur vi får denna rättfärdighet?

Denna rättfärdighet finns inte i mig och inte i dig. Ser vi oss själva som vi verkligen är, stoppas våra munnar till och vi står med skuld inför Gud. Ty ingen människa förklaras rättfärdig inför Honom genom laggärningar. För genom lagen ges insikt om synd. Men nu har utan lagen en rättfärdighet från Gud blivit uppenbarad, en som lagen och profeterna vittnar om, en rättfärdighet från Gud genom tro på Jesus Kristus, för alla som tror. Ty här finns ingen skillnad (Rom 3:20-22).

En är rättfärdigheten som öppnar dörren till himmelriket för oss: Kristi rättfärdighet. Efter att ha gjort allt gott vi förmår, har vi att falla ner och be Gud att inte handla med oss efter vår ofullkomliga rättfärdighet utan efter Kristi fullkomliga rättfärdighet. Hans rättfärdighet är vår enda möjlighet att räddas undan domen. Den vilar på att Kristus själv har uppfyllt lagen och profeterna för vår skull. Den rättfärdigheten kom Kristus för att vinna åt oss, och den går långt utöver fariséernas och de skriftlärdas. Ty Kristus är lagens slut, till rättfärdighet för var och en som tror.

Han som är livets Gud förbjuder oss att mörda. Han kom, inte för att bli tjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många (Matt 20:28). Där vi alla har fallit stod han segrande. Som den andra Adam segrande han i frestelserna i vårt ställe för att tillräkna oss sin egen rättfärdighet som en gåva. Han som kallade oss att älska våra fiender och be för dem som förföljer oss, gjorde detta själv. Han utstod en mördares straff för att kunna skänka Sin rättfärdighet till oss mördare. Guds vrede överflödade över honom för att Hans nåd skulle kunna överflöda över Guds fiender.

Vill vi lita till vår egen rättfärdighet står vi därför kvar som fariséerna och de skriftlärda, utan den lösen som låser upp fängelsets dörrar för mördare. Men förtröstar vi på Homom som fullbordat all rättfärdighet, han som på korset sade ”det är fullbordat”, då äger vi den rättfärdighet som ger oss tillträde till himmelriket.

Denna rättfärdighet mottar och bevaras vi i genom Evangeliets ord. Den styrks vi i kring Herrens bord. I denna rättfärdighet skall inget av vårt eget blandas in. Inför Gud är det endast Kristus och Hans rättfärdighet som gäller. För i honom ser Gud på oss som om vi aldrig hade syndat. Livets Herre dödades för våra synders skull, och uppstod för att vinna den rättfärdighet som ger oss ingång i himlarnas rike.

Denna rättfärdighets verkan i en lärjunges liv

När vi genom tron mottog denna rättfärdighet fick vi samtidigt Guds Ande i våra hjärtan som låter oss strida det eviga livets kamp. För samma mordiska kött som uteslöt oss från livet i Gud finns kvar i oss och kämpar mot Anden. Denna kamp handlar om att vårt kött skall dödas och dränkas, såsom dopvattnet vittnar om. Detta så vi varje dag uppstår till nytt liv i Kristus Jesus.

Detta liv utspelar sig i världen. Kärleken driver oss att tjäna vår nästa för att komma med liv där döden regerar. Detta liv kommer att bära rättfärdighetens frukt och överträffar även i det yttre fariséernas och de skriftlärda som saknade Kärleken. För vi får i detta nya liv en kärlek som ser nästan och hennes behov. Vi älskar, därför att Han först älskade oss. Därför är detta nya liv ett liv i tjänst för Herrens minsta bröder, ett liv som gläder sig med de glada och gråter med de gråtande och som lönar ont med gott. Ett liv som söker försoning och fred med alla så långt det beror på oss. Kärlekens liv verkar i den jordiska kallelse Gud givit oss. Det börjar bland våra närmaste, sträcker sig sedan ut till alla vi möter på vår livsväg, i sann överensstämmelse med Guds tio bud.

För vi kan inte leva i hat mot vår nästa samtidigt som vi är försonade med Gud. Nej, den rättfärdighet vi fått, driver oss att söka förlåtelse och älska våra fiender: ett säkert kännetecken på en Jesu lärjunge att han önskar försoning - medan ett säkert kännetecken på en som lämnat tron är att han eller hon inte vill försonas.

Så lever en Jesu lärjunge, inte för att bli rättfärdig utan för att han är rättfärdig: ett gott träd bär med nödvändighet god frukt. Denna rättfärdighet visar sig i tacksamhet och glädje över att Han som är Kärleken förbarmade sig över oss medan vi låg döda i våra synder och överträdelser. Vi lever inte detta liv av fruktan för straff eller för att upphöja oss själva, utan av kärlek till Gud. Samtidigt gör köttet som finns kvar i oss, att vi misslyckas, snubblar och faller, vilket är vårt ansvar. Dock: Anden driver oss att söka försoning hos Gud och med vår nästa. För rättfärdigheten inför Gud kan inte leva med oförsonlighet mot vår nästa: det är dödligt för vår Gudsrelation. I detta gäller löftet om förlåtelse i Jesus Kristus som styrker oss i livet med Herren. En förlåtelse som den rättfärdiggjorde får i sin dagliga omvändelse.

Må Herren alltid bevara oss i sin egen rättfärdighet och låta våra liv få bära rik frukt, Gud till ära och våra medmänniskor till gagn. Amen. *Sveinung Eriksen*

Lutherstiftelsen - ändamål och historik

Lutherstiftelsens ändamål är att ”befrämja kristendomsundervisning och teologisk utbildning på grundval av Bibeln och Svenska kyrkans bekännelseskrifter samt att i övrigt verka för en sund kyrklig utveckling i evangelisk-luthersk anda”. Stiftelsen grundades den 13 april 1955 i Stockholm, då representanter från olika svenska landsdelar samlades i Jakobs församlingssal där de efter föredrag och diskussion fastställde stadgar och valde styrelse. Stiftelsens förste ordförande var Jacob Marelius, kyrkoherde i Vallda nära Kungsbacka. I styrelsen ingick även bl.a. Ove Hassler, domkyrkosyssloman i Linköping och en ledande person i Svenska Prästförbundet, samt Axel B. Svensson, ledare för Bibeltrogna Vänner. Bakgrunden till stiftelsens bildande var att utbildningen vid de teologiska fakulteterna alltmer präglades av läror som stred mot Bibeln och bekännelsen.

De första åren utmärktes av kyrkodagar som kunde samla 300 deltagare, både präster och, framförallt, kyrkfolk. Dessutom insamlades kollektor, gåvor och testamenten som möjliggjort den omfattade verksamhet som Lutherstiftelsen bedrivit under senare tid. En liten bokutgivning började också. Tanken var att bygga upp en fri teologisk fakultet i Göteborg. Från 1970-talet koncentrerades verksamheten till Göteborgs stift. Kurt Staxäng, kyrkoherde i Vederlövs utanför Växjö, var ordförande 1974 - 1998, och framträdde i olika sammanhang som sanningssägare. Från slutet av 1970-talet intensifierades arbetet bland prästkandidater. Inte minst samlade kyrkoherde Einar Lundberg prästkandidater i Lund, och gav dem ingående pastoral undervisning. Tillsammans var det nog runt 20—25 teologie studerande som fick djupa intryck och lärdomar, vilket märktes i deras prästgärning. Med så enkla medel kunde Lutherstiftelsens ändamål fullgöras under många år.

När Svenska kyrkan år 1994 formellt förbjöd antagning av prästkandidater som i ord och handling avsåg följa Bibelns lära att prästämbetet är förbehållet därtill kallade män, hamnade frågan om prästrekrytering i ett nytt läge. Under några år stoppades åtminstone 50 prästkandidater. De nya förutsättningarna gjorde det snart omöjligt att samla teologie studerande i Lund som tidigare. Sedan Församlingsfakulteten i Göteborg bildats år 1993, såg nu Lutherstiftelsen, 1998-2016 med komminister Ragnar Block som ordförande, som sin kallelse att erbjuda pastoral utbildning motsvarande den som gavs på Svenska kyrkans pastoralinstitut. Detta var en lagom stor uppgift med tanke på stiftelsens begränsade resurser. P.g.a. ”prästvigningsstoppet” och för att Guds ord skall få fortsätta att ljuda rent och klart i vårt land, blev stiftelsen även en av initiativtagarna till Missionsprovinsen. Detta ”fria stift i Svenska kyrkans andliga tradition”, bildat 2003, förrättar biskops- och prästvigningar samt samlar och understödjer präster och församlingar som vill verka på Bibelns och den lutherska bekännelsens grund.

Under åren 2001 till sommaren 2023 hade Lutherstiftelsens institution sina lokaler på Thorburnsgatan 5, Göteborg, där pastorala kursen och föredrag i angelägna ämnen anordnades. Här firades också huvudgudstjänst varje sön- och helgdag, och i fastetiden hölls det passionspredikningar. Vissa söndagar firades aftonsångsgudstjänst, ibland följda av föredrag och samvaro. Lokalerna brukades även som sammanträdesrum, övernattningsrum och kontor. Fr.o.m. juli månad 2023 är stiftelsens verksamhet förlagd till Församlingsfakultetens (FFG:s) lokaler på Ekmansgatan 3.

När prästvigningar utanför Svenska kyrkans struktur diskuterades framfördes bl.a. invändningen: Var finns tjänster och löner för dem som prästvigs? Detta föranledde Lutherstiftelsen att år 2000 inleda gudstjänstverksamhet i Värmland (S:t Petri gudstjänstgemenskap i Karlstad). Detta var ett svar på en kallelse från kyrkfolk som upplevde ett akut behov av komplettering av förkunnelsen i Karlstads stift. Arbetet kom efterhand att utökas och fortsätter ännu trots betydande nerdragningar. Sedan år 2007 har stiftelsen även gudstjänstverksamhet i Lund (S:t Markus församling), och fr.o.m. 2015 också i Ravlunda på Österlen i Skåne. 2020 t.o.m. sommaren 2023 ingick i arbetet i Skåne även understöd av Missionsprovinsens församling i Helsingborg (S:t Matteus församling).

Lutherstiftelsen är sedan flera år utgivare av Göteborgs Stifts-Tidning, grundad 1789 som organ för Göteborgs stift och sedan 1907 en röst för den västsvenska gammalkyrkligheten. Tidningen har nu cirka 200 prenumeranter och utkommer med nio 12- till 24-sidiga nummer per år. Vår förhoppning är att GST skall bidra till att rusta vårt kyrkfolk i den andliga kampen för Guds ords sanning i en tid full av villfarelser och till att bevara medkristna i den tro som en gång för alla har blivit överlämnad åt de heliga (Jud v 3).

Stiftelsens pastorala kurs har sedan år 2003 genomförts sex höstterminer och en vårtermin (2020) med sammanlagt ca 25 deltagare. Med något undantag har dessa efter sin prästvigning kallats att verka som Guds ords tjänare, huvudsakligen i Missionsprovinsen men också i andra lutherska kyrkor och sammanhang och på missionsfältet. Pastorala kursen har gett grundlig teoretisk och praktisk utbildning i homiletik ("läran om predikokost"), själavård, församlingsvård, kyrkorätt, konfirmandundervisning, liturgik m.m. Fr.o.m. höstterminen 2020 har den pastorala utbildningen ett nytt upplägg och sker i samarbete med Församlingsfakulteten. Det nya upplägget presenteras i denna skrift på sidorna 7 till 11.

För att bedriva denna verksamhet har stiftelsen f.n. tre anställda vilkas tjänstgöringsgrad nu utgör 130 % av heltid. Detta är den största utgiftsposten. Dessvärre är ekonomin är svag: att verksamheten kan fortsätta beror på att vi de senaste åren mottagit ett tre större arv. Om inte gåvorna ökar blir betydande nedskärningar snart nödvändiga. Nya Testamentet (inte minst 2 Kor 8-9) manar till offervilja för att förkunnelsen av Guds nåds evangelium skall få fortsätta. Detta givande må också komma prästutbildningen till godo. För att Lutherstiftelsen skall kunna fortsätta sitt arbete, inte minst den pastorala utbildningen som vi prioriterar, hoppas och ber vi att skördens HERRE väcker den offervilja som behövs.

* * *

Trots svårigheterna hyser vi tillförsikt inför framtiden. HERREN öppnar dörrar som ingen kan stänga. Där Guds ords sanningar förkunnas verkar Guds Helige Ande och väcker andligt liv även i tider då svår likgiltighet och otro breder ut sig. Om och om igen får vi också i våra dagar erfara hur HERREN i vårt folk gör frälsningens och nådens under, så som Han alltid har gjort. Vi tror att Han också i vår tid kan väcka medkristna att offra till arbetet att rusta prästkandidater till herdar och sjölasörjare. Vår bön till HERREN är att Guds ord får ljuda klart i vårt land och folk, och att människor får den vägledning de behöver för resan mot evigheten.

Patrik Toräng (ordf.)

Lutherstiftelsens Prästkassa

Plusgiro 34 65 56-4

Guds ord är svårt undanträngt i vårt land. Låt oss vara med i förböner och gåvor, så att präster kan sändas ut och avlönas. Guds ord om frälsningen genom Jesus Kristus från evig förtappelse till evigt liv måste förkunnas rent och klart också för kommande generationer och på platser där Guds ord är på väg att helt försvinna. Prästkassans medel används f.n. till att bekosta gudstjänstverksamhet och pastoralt arbete i Göteborg, Karlstad med omnejd, Lund och på Österlen i Skåne.

Omvändelse och syndernas förlåtelse skall predikas i Jesu namn för alla folk.

Minnesgåvor

Vid någons bortgång inkommer ibland gåvor till Lutherstiftelsen, som då skickar ut minnesblad. För uppvaktning vid högtider kan en gåva ges till Lutherstiftelsen (Plusgiro 49 12 14-3), som sänder en hälsning till jubilarer. Var god ange tydligt mottagarens adress och avsändarens namn. Kontakta gärna expeditionen.

Göteborgs Stifts-Tidning

Prenumeration helår: 350 kr

Nyprenumeration och gåvoprenumeration: 275 kr

Provprenumerations och gåvoprenumeration 2 månader: 50 kr

Plusgiro 2 55 21-6

Lutherstiftelsens plusgiro och bankgiro

Bankgiro för all verksamhet: 340-5826. Ange om du vill att din inbetalning skall gå till ett speciellt ändamål.

Plusgiro:

Lutherstiftelsens huvudkassa: Pg 49 12 14-3

Prästkassan: Pg 34 65 56-4

GST : Pg 2 55 21-6

Ny pastoralteologisk utbildning

Sedan höstterminen 2020 anordnar Lutherstiftelsen i samarbete med Församlings-fakulteten i Göteborg (FFG) ett pastoralteologiskt inriktat fördjupningsspår. Syftet är att ge studenter redskap till att kunna stå i kyrklig tjänst efter avslutade teologiska studier, i synnerhet blivande präster. Utbildningen löper över ett eller två år, beroende på inriktning, vilket ger studenter den viktiga tiden för integrering av både teoretiska och praktiska kunskaper under lästiden. En viktig del är fältförsamlingen där praktiska övningar under handledning blir en naturlig del av det gudstjänst- och församlingliv som studenten lever i. Fördjupningsspårets schemalagda tid utgörs främst av sex veckoslut (intensivundervisning fredag-lördag) under två läsår. Mellan veckosluten uppmanas studenterna att reflektera över undervisningen i ljuset av det församlingliv de är engagerade i, vilket bidrar till en formativ process och progression i lärandet. Att undervisningen är förlagd till ett begränsat antal veckoslut syftar till att intresserade som är förvärvsarbetande eller bosatta utanför Göteborgsregionen ska kunna delta.

Spåret har utformats för att vara tillgängligt för en bred målgrupp. Första året riktar sig till alla som förbereder sig för kyrklig tjänst av olika slag. Det andra året är en renodlad prästutbildning med särskild antagning som sker i samarbete med Missionsprovinsen. Veckoslutsundervisningen kompletteras med intensivkurser som kan vara en vecka eller mer. Kursen genomförs då vi kan samla en grupp.

Pastoralteologiskt fördjupningsspår del 1

6 veckoslut à 10-12 lektionstimmar september t.o.m. april utöver fältförsamling, handledning, uppföljningar, m.m. Ansökan görs för helt läsår. Möjlighet att följa enstaka kurser på distans accepteras endast i undantagsfall. Intyg utfärdas efter genomfört studieår.

Preliminärt upplägg:

- Introduktion pastoralteologi (september)
- Introduktion homiletik & kateketik (oktober)
- Introduktion själavård (november/december)
- Introduktion diakoni & etik (januari)
- Introduktion liturgik (mars)
- Introduktion mission & församlingsbyggande (april)

Pastoralteologiskt fördjupningsspår del 2: *prästförberedande* (särskild antagning)

6 veckoslut à 10-12 lektionstimmar september t.o.m. april utöver fältförsamling, handledning, praktiska övningar, uppföljningar, m.m.
Denna del av utbildningen avslutas med ett antal intensivveckor

Preliminärt upplägg:

- Fördjupning pastoralteologi (september)
- Fördjupning liturgik (oktober)
- Fördjupning homiletik (november)
- Fördjupning själavård (januari)
- Kyrkorätt (mars)
- Kyrkokunskap; missionsteologi (april)

Intresseanmälan till Lutherstiftelsens ordförande Patrik Toräng.
Tel. 070 615 11 61; patrik.torang@gmail.com

Pastoralafördjupningsspåret

Del 1 (första läsåret)

Introduktion till pastoralteologi

Introduktion till hela det pastoralteologiska fördjupningsspåret och pastoralteologins plats inom teologin. Något om pastoralteologins bibliska bakgrund, om pastoralteologi i snävare bemärkelse (prästämbetet) och i vidare bemärkelse (allmänna prästadömet, församlingsvård och tjänster/ansvar i församlingen), m.m. Fältförsamling med handledare utses.

Kurslitteratur: *Herdabrev till församlingarna i Göteborgs stift*, Bo Giertz, *Stengrunden*, Bo Giertz, *Följ mig! Pastoralafördjupning i bergspredikan* (s. 7-21), Timo Laato

Introduktion till homiletik/kateketik

Introduktion till kristen förmedling, förkunnelse, undervisning för barn, unga, vuxna. Lag & evangelium som biblisk tolkningsprincip och nyckel till en rätt och Kristus-centrerad förkunnelse, m.m.

Kurslitteratur: *Ordet fra Guds munn*, Carl Fredrik Wislöff, *Texten og Tiden* (band 1-2), Leif Andersen, *Pædagogik i kristent perspektiv*, Carsten Hjorth Pedersen

Introduktion till diakoni & etik

Introduktion till förhållandet mellan kyrka & stat, diakonins & etikens plats i kyrkans uppdrag, svåra etiska frågor i samtiden, diakoni i praktiken, m.m.

Kurslitteratur: *How to Build a Diacoyal Church*, Alf Oftestad

Introduktion till själavård

Grundläggande själavård, om förhållandet själavård och människovård/

psykologi. Om att finna Gud och att finna sig själv. Samtalsteknik, sjuk- och hembesök, mötet med människor i kris och samvetsnöd, m.m.

Kurslitteratur: *Grundlaeggende sjaelesorg*, Gunnar Elstad, *Ignatiansk och luthersk andlig vägledning*, Fredrik Brosché; *Finna Gud, finna sig själv*, Fredrik Brosché

Introduktion till liturgik

Introduktion till liturgikens rötter, utveckling, syfte, symboler och principer. Något om högmässans bibliska bakgrund och väsen.

Kurslitteratur: *Liturgik – en introduktion*, Carl-Henrik Martling; *Reformatorysk gudstjänst på Skriftens grund*, Timo Laato

Introduktion till evangelisation & församlingsbyggande; mission

Kyrkan i mötet med kulturen, evangelisation, församlingsbygge. Något om församlingsplantering och ekumenikens roll/utmaningar. Vittnesbörd från missionsfältet.

Läsårsavslutning och utvärdering.

Kurslitteratur: *Genom evangeliets kraft*, Mikkel Vigilius

—

Del 2 (andra läsåret)

Intensivvecka i juni

Homiletik; pastoralteologi;

Homiletiska/praktiska övningar.

Prästämötet enligt Bibeln och bekännelsen; pastoralteologi (grunder); något om att arbeta som präst; att leda andakt; predikoförberedelse.

Fördjupning pastoralteologi

Att vara herde för hela sin församling; arbetsledarskap; förhållandet till församlingar och präster i det egna kyrkosamfundet; förhållandet till andra kristna och civilsamhället; konflikter.

Predikogenomgångar.

Fördjupning liturgik

Kyrkans liturgi - fördjupning; Reformationens teologi, avgränsning mot Rom och de reformerta; liturgins framväxt och historia; katekesens roll i liturgin och reformationens teologi: gällande gudstjänstordningar; liturgin som uttryck för vår kristna bekännelse: strukturen i kyrkans böner; musiken i Ordets tjänst: praktiska övningar; bedömning av andakter; liturgisk sång.

Predikogenomgångar.

Fördjupning homiletik

Hur predikan byggs upp; bibeltextens användning i predikan: väckelsepredikan – dubbla utgången – omvändelsen. Själavård i predikan och Guds verk att föra människor till tron: lag – evangelium; olika delar av predikan: undervisning, kallelse, tröst, väckelse och varning, evighetsallvar och evighetshopp. Guds heliga bud, Kristi försoning, nådens rikedom, fortsatt vägledning. Pastoral: människors olika förutsättningar; kyrklig tradition.

Predikogenomgångar.

Fördjupning själavård

Inriktning och målsättning: omvändelse och syndernas förlåtelse, tron och trons liv; att erbjuda enskild själavård: bikt; uppmuntran och att

leda vidare; frestelser, anfäktelser, trons fasta grund under prövningar och inför livets slut; när man inte får sina närmaste med sig: sjukbesök, sjukkommunion; gudstjänst på vårdinrättning: psykiska avvikelser och sjukdomars påverkan på sinnet. Predikogenomgångar.

Kyrkorätt

Kyrkoordningen för Svenska kyrkan: den dubbla ansvarslinjen; sekretess och tystnadsplikt.

Predikogenomgångar.

Kyrkokunskap

Inomkyrkliga rörelser; övriga samfund; bekännelsetroga organisationer.

Predikogenomgångar.

Intensivveckor

Bl.a.:

Homiletik och homiletiska övningar.

Liturgik; Konfirmandundervisning.

Dop och nattvard.

Vigsel och begravning.

Äktenskap och familj.

Sorgearbete; psykiska avvikelser; utvecklingspsykologi; att bemöta medmänniskor med olika temperament.

Möte med islam och andra religioner.

Etiska problem: abort, skilsmässa, eutanasi.

Församlingsbyggande på Ordets grund; det allmänna prästadömet.

Massmedia.

Kyrkokunskap: kyrkans arbete i Baltikum under Sovjettiden, arbete i Estland/Lettland/Ingermanland idag; lutherdomen idag i Västeuropa.

Prästens egen själavård.

Den pastorala kursen

För MISSIONSPROVINSEN I SVERIGE är det nödvändigt att vi får goda, hängivna och välutbildade präster. Den personliga hängivenheten för Herren och troheten mot hans Ord är helt avgörande. Likaså att de är välutbildade och väl förberedda.

Missionsprovinsens församlingar och koinonior behöver präster som de kan lita på. De behöver präster som ger dem ett rätt Guds Ord i förkunnelsen, rätt själavård och vägledning samt präster som förvaltar kyrkans sakrament så som Herren Jesus Kristus befallt. Församlingarna behöver präster som har en personlig integritet och lämplighet och kan möta olika människor från alla möjliga håll och sammanhang. Så blir prästerna ett vittnesbörd från Kristus och ett ansikte utåt från Missionsprovinsen.

Därför blir prästutbildning och prästvigning en absolut huvudsak för Missionsprovinsen. De kandidater med prästkallelse som söker sig till oss, skall vi ta hand om på bästa sätt.

Vår uppgift i Missionsprovinsen blir då att pröva kallelsen och förbereda för vigning och tjänst. Här står LUTHERSTIFTELSEN tillsammans med FÖRSAMLINGSFAKULTETEN i en mycket viktig del i processen: DET PASTORALTEOLOGISKA FÖRDJUPNINGSSPÅRET. Där får prästkandidaterna förberedas för prästtjänsten, söndag som vardag. De får lära sig vad det är att vara präst i praktiken, vad det är att förbereda predikan, vad det är att sköta dop och nattvard och själavård, samt kontakter utåt med omvärlden. Särskild tonvikt ligger på predikan, att förbereda och genomföra på ett gott och riktigt sätt.

Herren Jesus lovar sina lärjungar: ”Hjälparen, den Helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er”, Joh 14:26. Både blivande präster och färdiga präster behöver GUDS HELIGE ANDE i sina liv och i sin tjänst. De behöver läras och påminnas och vägledas. De skall vara levande vittnesbörd om den levande HERREN JESUS KRISTUS. Då behöver de om Guds Ande, HERREN OCH LIVGIVAREN. Enligt gammal god ordning sjungs ”Veni, Sancte Spiritus” (Kom, Helige Ande) under handpåläggningen och förbönen i prästvigningen.

Missionsprovinsen är tacksam mot Lutherstiftelsen och Församlingsfakulteten för den pastorala utbildningen. Den är en av förutsättningarna för att vi ska få goda präster i Missionsprovinsen.

+ Bengt Ådahl
Missionsbiskop

Pastoralt handlande med andlig vägledning

Syftet med Lutherstiftelsens pastorala kurs

Svenska kyrkan och dess predikoämbete befinner sig i ett djupt förnedrings-tillstånd. Blivande präster får ingen gedigen vägledning för sin kommande tjänst. Därför kan de inte heller vägleda andra på livets väg. Med åren har situationen blivit värre och värre. Den bibliska insikten i predikoämbetets stora värde och nödvändiga förutsättningar har fallit i glömska. Därför behöver vi en nyorientering efter Bibelns riktlinjer och reformationens målsättningar.

Paulus uttrycker sin syn på det apostoliska ämbetet i 2. Kor. 4:5. Han skriver: ”Vi predikar inte oss själva, utan Jesus Kristus som Herren, och oss som era tjänare för Jesu skull.”

Här säger Paulus klart och tydligt att han predikade Jesus som Herren och sig själv som församlingens tjänare eller rättare sagt som församlingens ”slav” för Jesu skull. Det betyder dock inte att aposteln ser sig själv som en viljelös sprattelgubbe som de som har betalat sin kyrkoavgift kan få att dansa efter deras pipa. Han tjänar dem som deras slav på det villkoret att Jesus får vara den Herre som ensam avgör vad slaven skall tala och göra. Ingen annan har rätt att föreskriva vad som hör till prästens plikter.

Denna bibliska förståelse av den apostoliska prästtjänsten är rättesnöre för Lutherstiftelsens pastorala utbildning (nu i samarbete med Församlingsfakulteten) för Kristi Kyrkas blivande präster. Därmed utrustas de med kunskaper och färdigheter som de faktiskt behöver i sin tjänst som Ordets trogna förkunnare. Vi behöver reformation mer än någonsin tidigare! För detta ändamål behöver vi en gedigen pastoral utbildning där man lär sig att predika Guds ord direkt till åhörarnas hjärtan, skilja mellan lag och evangelium särskilt i en självavårdssituation, få med sig barn och ungdomar i konfirmandundervisningen, utföra olika liturgiska handlingar på ett värdigt sätt och inte minst ha tillräcklig kännedom om kyrkolagen och kyrkans konstitutiva element i allmänhet.

Vi har många erfarna präster och lärare som undervisar. De kommer att föreläsa om olika ämnen enligt sina egna kompetensområden. En mångbegåvad skara! Vårt hopp är att morgondagens blivande präster genom att gå denna kurs skall få en gedigen utrustning för sitt kommande arbete i församlingen.

Välkommen till våra pastorala utbildning i Jesu namn!

På Lutherstiftelsens vägnar: Timo Laato.
VDM, teol.dr., huvudlärare och schemaläggare för pastorala kursen

Årsberättelse för Lutherstiftelsen och dess verksamhet för år 2023

Lutherstiftelsens styrelse 2023

Ordinarie ledamöter

Kh em Jan-Erik Appell (v ordf), Fader Gunnars väg 11,
291 44 Kristianstad.

Kh Simeon Appell, Ekebogatan 34, 342 30 Alvesta.

Gunnar Eliasson, Guddeby 120, 442 94 Ytterby.

VDM, teol.dr. Daniel Johansson, Solhemsgatan 24, 431 44 Mölndal.

VDM, teol.dr. Patrik Toräng (ordf), c/o Gunnar Toräng Arbäcksgatan 2,
216 20 Malmö.

Suppleanter

Bp em Roland Gustafsson (för Simeon Appell), Westerbergs gata 9,
302 26 Halmstad.

Hanna Svensson (för Gunnar Eliasson), Tvärredsvägen 24,
523 94 TVÄRRED

Jakob Block (för Patrik Toräng), Stockholmsgatan 4M, 416 69 Göteborg.

Kh em Carl Sixten Block (för Daniel Johansson), Solhemsvägen 12,
463 75 Hjärtum.

Teol.dr. Torbjörn Johansson (för Jan-Erik Appell), Lagmansgatan 15,
416 53, Göteborg.

Styrelsens sammanträden; årssammankomsten 2023

Lutherstiftelsen styrelse har sammanträtt vid fem tillfällen: 3 mars, 5 juni, 25 september, 28 oktober och den 23 november.

Årssammankomsten hölls lördagen den 26 augusti i Församlingsfakultetens lokaler (FFG) å Ekmansgatan 3, Göteborg. Sammankomsten inleddes med gudstjänst med bp em Roland Gustafsson som officiant. Predikan över Rom 8:18-23 följdes av bön. SvPs 13:1-4, 268:1-6 och 619:1-3 sjöngs. Efter enkel förtäring fick de församlade lyssna till ett föredrag av VDM, teol.dr. Timo Laato: ”Israels roll i världshistorien”.

Årsstämman leddes av Patrik Toräng. Ett stort tack framfördes till stiftelsens understödjare för inkomna gåvor och kollekter som räkenskapsåret 2022 uppgick till 573.953 kr. Det konstaterades att trots de senaste årens nedskärningar, så är Lutherstiftelsens arbete alltså omfattande, med församlingsverksamhet i Värmland, Göteborg och Skåne, utgivning av Göteborgs Stifts-Tidning (GST), bokförsäljning samt inte minst pastoral utbildning. År 2019 erhöll Lutherstiftelsen och två andra organisationer ett betydande arv i form av ett mindre lantbruk i Södra Mellby i Österlen i Skåne av en medkristen som varit engagerad i Lutherstiftelsens gudstjänstverksamhet. Efter försäljning erhöll stiftelsen 3.062.009 kr. Det stora arvet har medfört att verksamhet-

en kan fortsätta ännu en tid. Det redogjordes för avslutningen av pastorala fördjupningsspåret 2021-2022 med fem studenter, avvecklingen av verksamheten på Thorburnsgatan 5 och flytten till FFG:s lokaler. Samtal följde där bl.a. utgivningen av GST diskuterades.

Ansvarsfrihet förordades för styrelsen och Ziffran Redovisningsbyrå AB för 2022 års räkenskaper och förvaltning. VDM Patrik Toräng avslutade årssammankomsten med en kort andakt.

Nya lokaler

Fr.o.m. juli 2023 är Lutherstiftelsens verksamhet förlagd till FFG:s lokaler på Ekmansgatan 3 i Vasastaden i Göteborg. Här firas gudstjänst varje sön- och helgdag i kapellet, här har stiftelsen sina sammanträden och sin undervisning och här trycks GST. Biblioteket i den förra lokalen har i huvudsak donerats till FFG. En del värdefulla böcker tillhör fortfarande Lutherstiftelsen. Boklagret med böcker som saluförs förvaras till största delen i ett källarutrymme som tillhandahålles av Jakob Block. Många av böckerna och skrifterna har lagts ut på internet genom bokinfo.se. Orgeln monterades ner och transporterades till Finland där den nu används i Bedjarrörelsens gudstjänstverksamhet.

Hyresavgiften på FFG är 8.500 kr per månad jämfört med 14.333 kr tidigare. Och då dessutom kostnader för el, larm/bevakning, internet och kopiator upphört har flytten inneburit en mycket stor besparing. En stor fördel med de nya lokalerna är även de informella kontakter med medkristna från olika sammanhang vi kan glädja oss åt i FFG:s fina fastighet som många kristna organisationer använder för sin verksamhet. Det skall också sägas att den arbetskrävande flytten, som Jakob Block ansvarade för, tack vare frivilligas arbete genomfördes till mycket låg kostnad. Stort tack inte minst till Jakob!

Anställningar, arvoderade uppdrag och kassaförvaltning

Patrik Toräng är anställd på 100%. I tjänsten ingår uppdrag som pastor loci för S:t Markus församling i Lund och Lutherstiftelsens gudstjänstgemenskap på Österlen (40 % - ersätts av prästkassan), arbete med GST (20%) och tjänst som lärare på den pastorala kursen (20%). Toräng har vidare som arbetande ordförande för styrelsen ett helhetsansvar för verksamhetens olika delar (20%). Fr.o.m. 2020 t.o.m. augusti 2023 var Toräng tf kh för S:t Matteus församling i Helsingborg varefter VDM Mattias Lindström övertog uppdraget.

Timo Laato är anställd på 20% som schemaläggare och huvudlärare på den pastorala utbildningen. Laato har också uppdrag som förkunnare och föredragshållare vid gudstjänster och andra samlingar. Han bidrar även med artiklar i GST och har författat böcker som används i den pastorala utbildningen

Stefan Pehrson är anställd på 10% som ansvarig för expedition och bokförsäljning, samt för redigering, tryck och utskick av GST.

Anders Alappä är såsom fast medarbetare på GST arvoderad för detta.

Sedan januari 2020 har S:t Petri församling i Karlstad betjänats med tillresande präster som lett högmässa och gjort sjuk-/hembesök. Arvode och resekostnader betalas av Lutherstiftelsen som också har det övergripande pasto-

rala ansvaret för verksamheten. Denna del av verksamheten bekostas med medel ur Lutherstiftelsens prästkassa.

Kassaförvaltningen ombesörjs av Ziffran Redovisning AB, Stockholm.

Lutherstiftelsens och FFG:s pastorala utbildning

Lutherstiftelsens pastorala kurs genomfördes för första gången hösten 2003 med två deltagare, och därefter hösten 2005 med sex deltagare, samtliga prästvigda i Missionsprovinsen. Den anordnades år 2009 med fem deltagare, varav två prästvigda i Missionsprovinsen i Sverige, en i provinsens finska del och en i *Det evangelisk-lutherske stift* (DELK) i Norge. Kursen ägde även rum hösten 2011 med sex deltagare som slutförde den. Fem av dem prästvigdes i Missionsprovinsen. Den genomfördes nästa gång hösten 2013 med en deltagare prästvigd i Missionsprovinsen 2014, därefter hösten 2015 med tre deltagare varav två prästvigda 2016 för Missionsprovinsen och en för Missionsstiftet i Finland. Kursen anordnades för sista gången vårterminen 2020 för fyra deltagare varav två prästvigdes för Missionsprovinsen lördagen 3 oktober 2020. Lördagen 2 oktober 2021 prästvigdes Oscar Wessman som deltagit i Lutherstiftelsens inspirationsdagar och, bl.a. genom Lutherstiftelsens försorg, fått pastoral undervisning mestaledes digitalt. Läsåren 2020-2021 och 2021-2022 genomfördes, i samarbete med FFG, pastoral utbildning enligt det koncept som beskrivs på ss.7-11. Fem deltagare, präster och teologie stúderande, avslutade utbildningen i juni 2022. En av dessa, Toni Bäck (Uppsala) prästvigdes 3 december 2022 i Immanuelkyrkan för tjänst som pastors-adjunkt i S:t Filippus församlingsplantering i Stockholm.

Måndagen 28 augusti höll Patrik Toräng en föreläsning med rubriken "Introduktion i pastoralteologi" för nya studenter som påbörjat sin bachelorutbildning på FFG. Ett tiotal studenter deltog.

Fredagen 10 november anordnade FFG och Lutherstiftelsen en inspirationsdag inom ramen för det pastoralteologiska fördjupningsspåret riktad framförallt till nya FFG-studenter. Följande anföranden åtföljda av samtal hölls: kh Jakob Appell: "*Oratio-Meditatio-Tentatio* – Luther om pastoral formation"; Timo Laato: "Något om Guds ords förkunnelse"; kh em Göran Landgren "Bygga församling"; Patrik Toräng: "Själavård – lärdomar från historien."

Den 12-13 januari 2024 hölls ett inspirationsveckoslut om predikan med Timo Laato som huvudföreläsare.

Gudstjänstverksamhet som Lutherstiftelsen stöder

Gudstjänstverksamheten i Göteborg

Gudstjänst firades kl.11 varje sön- och helgdag i kyrksalen på Thorburnsgatan 5 t.o.m. 2:e e tref. (18/6), därefter i kapellet i FFG:s lokaler på Ekmansgatan 3. Högmässogudstjänst hölls även annandag pingst (29/5) kl.18. Herrens Heliga Nattvard firas cirka var fjärde söndag. Söndagen före hålls nattvardsför-

hör. Passionspredikan hölls fem söndagskvällar under fastetiden. Följande prästmän har lett gudstjänsterna och predikat: Carl Sixten Block, Ragnar Block, Daniel Johansson, Torbjörn Johansson, Timo Laato, Ingemar Svenungsson och Patrik Toräng.

Vid två tillfällen hölls på Thorburnsgatan aftonsångsgudstjänst kl.18 följt av kyrkkaffe och föredrag. På Kyndelmässodagen talade bp em Roland Gustafsson över ämnet: ”Den som har funnit Kristus behöver inte frukta döden.” 2:a söndagen i påsktiden höll VDM, teol dr Timo Laato föredrag över ämnet: ”Varför är det en stor glädje att Kristus har uppstått från det döda”.

Kollekt togs upp till Lutherstiftelsens verksamhet och vid två tillfällen till andra ändamål: Evangelisk Litteraturmission - SCRIPTURA och Nordisk Östmission.

Fram till flytten till Ekmansgatan var Ragnar Block gemenskapens kyrkoherde. Detta uppdrag övertogs därefter av VDM teol.dr. Daniel Johansson. Ragnar Block avtackades för lång och trogen tjänst efter högmässan 18 juni (2 e tref) då Block avskedspredikade. Styrelsen uttrycker också ett varmt tack till Cecilia som stått vid Ragnars sida under alla dessa år. Stor tacksamhet riktas också till Daniel Johansson för att han accepterat kallelsen att tjäna som gemenskapens kyrkoherde.

Gudstjänstverksamheten i Skåne

S:t Markus församling i Lund

Sedan februari 2007 samlas S:t Markus församling i Lund till gudstjänst de flesta av kyrkoårets sön- och helgdagar. HHN firas cirka var tredje söndag. Gudstjänsterna äger rum i EFS-kapellet på Biskopsgatan 10 i centrala Lund. Gudstjänsttiden är kl. 11. De flesta gudstjänster har letts av pastor loci Patrik Toräng och vice pastor Andreas Karlgren. Dessutom har kh em Jan-Erik Appell och bp em Lars Artman vid flera tillfällen lett församlingens tillbedjan. Efter gudstjänsten 2:a i påsktiden (16/4) höll VDM Henrik Andersson, lärare på FFG, föredrag över ämnet: ”I världen men inte av världen”. Högmässan 13 e tref (4/9) leddes av missionsbiskop Bengt Ådahl som efter gudstjänsten berättade om Missionsprovinsen. Båda dessa samlingar, där föredragen föregicks av kyrklunch, var mycket välbesökta. Antalet gudstjänstdeltagare brukar vara 15-30. Efter gudstjänsterna samlas deltagarna till kyrkkaffe. Ibland föregås gudstjänsterna av kyrkfrukost och bön.

Församlingen samlades till rådslag och årsmöte efter gudstjänsterna 14/5 och 10/9. Föreningen S:t Markus församling i Lund, som ansvarar för ekonomin, hade 2023 18 betalande medlemmar. Förutom Patrik Torängs tjänst sker allt arbete ideellt. Kollekterna har gått till församlingen samt till FFG, Nordisk Östmission (Ukraina) och Nordiska Lutherhjälpen.

Bibelstudier anordnades under året vid fyra tillfällen i IOGT:s lokaler i Lund och i ett privat hem: 21/2, 16/5 och 27/9 (Romarbrevet) och 12/12 (Efesierbrevet) med fyra till sju deltagare.

Höstterminen 2023 inleddes konfirmationsundervisning med två konfirmander från S:t Markus församling och tio från S:t Matteus församling

(Helsingborg), S:t Johannes församling (Yxenhult) och Heliga trefaldighets församling (Alvesta) med fem samlingar 2023 på olika platser, varav en med övernattnig. Konfirmationen ägde rum i Markaryds kyrka lördagen 25 maj 2024.

Fyra samlingar för konfirmerad ungdom från ovan nämnda församlingar och andra gemenskaper i landet har genomförts, varav två med övernattnig (Sunnerbogården nära Ljungby 31/3-2/4 och i Ramlösakyrkan 2-4/11 i Helsingborg).

S:t Markus församling ansvarar själv för sin ekonomiska förvaltning. Lokalhyran (750 kr/tillfälle) är den största utgiftsposten.

S:t Matteus församling i Helsingborg

Sedan 2020 samlas Sankt Matteus församling till högmässa varannan vecka kl.15 i EFS-kyrkan på Bruksgatan 27. Fram till augusti 2023 hade Patrik Toräng uppdraget som t.f. kyrkoherdde varefter VDM Mattias Lindström tog över. Gudstjänsterna, som samlar 25-40 deltagare, har lets av Mattias Lindström, bp em Lars Artman, Andreas Karlgren, Patrik Toräng och Jan-Erik Appell. Under predikan samlas barn till söndagsskola. Bibelstudier och samlingar för församlingens ungdomar, män och kvinnor, anordnades i Helsingborg, Örkelljunga och Munka-Ljungby.

Gudstjänster på Österlen

Lutherstiftelsen gudstjänstverksamhet på Österlen äger rum i Ravlunda gamla skola nära Kivik. Under år 2023 samlades gemenskapen till gudstjänst kl.15 vid 12 tillfällen. Varannan gång firas HHN. Fyra till åtta medkristna brukar delta. Här har sjukdom och dödsfall reducerat skaran. Under år 2023 har under tecknad och framförallt Jan-Erik Appell lett gudstjänsterna.

Gudstjänstverksamhet i Värmland

Sedan augusti år 2000 samlas S:t Petri gudstjänstgemenskap i Karlstad till regelbundna gudstjänster. Sedan ett antal år frias dessa ca en gång per månad på Gjuteriet (en fastighet för föreningsverksamhet) och leds av tillresande präster som arvoderas av Lutherstiftelsen. Någon gudstjänst har också firas i ett privat hem på Värmlandsnäs. Huvudsakligen tjänstgjorde Sveinung Erikson och Samuel Petersson. Patrik Toräng ledde högmässa och deltog i årsmöte med föreningen S:t Petri gudstjänstgemenskap den 15 oktober. Hem- och sjukbesök, ibland med sjukkommunion, har genomförts i Forshaga, Säffle och i Norra Värmland.

Information om Lutherstiftelsens gudstjänstverksamheten kan man bl.a. finna i predikoturena i Göteborgs Stifts-Tidning och Kyrka och Folk samt på Lutherstiftelsens, församlingarnas och Missionsprovinsens hemsidor: sites.google.com/site/lutherstiftelsengbg ; www.sanktmarkuslund.se; www.stpetri.se.

Lutherstiftelsen är mycket tacksam över att med sina medel få bidra till att denna gudstjänstverksamhet kan upprätthållas.

*Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande, såsom det var av
begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet! Amen*

Göteborgs Stifts-Tidning

Göteborgs Stifts-Tidning (GST) utkommer, fr.o.m. 2019, med nio nummer per år, 12 till 28 sidor. Julnumret ersätter i någon mån *Julhälsningar till församlingarna i Göteborgs stift* som utkom för sista gången 2018. Tidningen trycks numera på FFG:s kopiator. Vi är mycket tacksamma för de många skribenter som helt ideellt lägger ner stort arbete på att fylla varje nummer med angeläget innehåll. År 2023 hade tidningen knappt 200 betalande prenumeranter. Förutom tryck och distribution utgörs kostnaden av cirka 30% betald arbetstid. Tack vare generösa gåvor bär sig utgivningen nästan ekonomiskt.

Teologie studerande erhåller tidningen utan kostnad. Vi erinrar om möjligheten för församlingar och enskilda att rekvirera gratisexemplar att dela ut till intresserade samt att teckna gåvoprenumeration till reducerat pris. Kontakta expeditionen: 072 318 09 41.

Anmärkningar till den ekonomiska årsredovisningen (se ss.20-25)

Donationer, stipendier och gåvor

Syskonen Karlbergs och Sven Axel Nilssons donationer: kapital som inte får förbrukas: 340.000 kr respektive 190.300 kr inestående 2023-12-31. Del av avkastningen skall reserveras för stipendier.

2023 har stipendiemedel endast använts för reseersättningar (motsv.). Teologie studerande får också gratis prenumeration på Göteborgs Stifts-Tidning. Medel avsedda för stipendier och ersättningar till teologie studerande uppgick 2023-12-31 till 42.041 kr.

Samfundet Libris bokkassa; bokutgivning

I december 2023 påbörjades utgivning av en större version av evangelieboken (läsningar enligt Svenska kyrkans evangeliebok 1983) med bibeltexter enligt Folkbibelns översättning (2015) för framförande i gudstjänsten. Kostnad 64.337 kr. Bokproduktionen bekostades av Samfundet Libris medel tillika Luther- stiftelsens bokkassa.

Ett arbete med nyttgivning av Johann Arndts postilla har inletts.

Samfundet Libris/bokkassans medel uppgick 2023-12-31 till 2.638.080 kr.

Hyreskostnader

För den tidigare lokalen, Thorburnsgatan 5, uppgick hyresavgiften år 2023 (6 månader) till 85.998 kr inkl. värme. Utöver hyran tillkom avgifter för el, försäkring, larm, kopiator m.m. t.o.m. juni. Avgiften för att ha verksamheten förlagd till FFG:s fastighet på Ekmansgatan (som ägs av PIBUS, Peter Isaac

Béens Utbildningsstiftelse) uppgår till 8.500 kr i månaden. El, värme, tillgång till internet m.m. ingår i hyran. Lutherstiftelsen brukar framförallt kapellet för sina gudstjänster.

Lutherstiftelsen betalar avgiften för lokalhyra i Ravlunda (250 kr per tillfälle). Lokalhyra för församlingsverksamheten i Karlstad och Lund betalas av församlingarna själva.

Kollekterna vid gudstjänsterna i Göteborg, Karlstad och Ravlunda går (med något undantag) till Lutherstiftelsens verksamhet.

Medlemsavgift Missionsprovinsen

Lutherstiftelsens medlemsavgift som understödjande organisation i Missionsprovinsen var 2023 6.000 kr.

Fonder och fasträntekonton

Placeringar i räntefond (Swedbank) 2022-12-31: 121.934 kr.

2023-12-31 var 3.800.000 kr insatta på tre fasträntekonton på Swedbank med olika bindningstider och räntesatser.

Gåvor, kollekt och testamenten

Gåvor från enskilda till Lutherstiftelsen (all verksamhet): 74.486 kr.

Kollekter till Lutherstiftelsen (all verksamhet): Gudstjänstgemenskapen i Göteborg 61.745 kr (inkl. årssammankomst); S:t Petri, Karlstad 4.000 kr; Österlen 11.530 kr. Totalt kollekt (all verksamhet): 77.275 kr

Gåvor från enskilda till Prästkassan: 115.100 kr.

Kollekter och bidrag från församlingar till Prästkassan: S:t Petri, Karlstad: 6.272 kr; S:t Markus församling i Lund: 20.000.

Totalt, gåvor, bidrag och kollekt till prästkassan: 141.372

Gåvor till Göteborgs Stifts-Tidning: 104.050 kr

Summa gåvor, bidrag och kollekt till Lutherstiftelsen, Prästkassan och Göteborgs Stifts-Tidning : 397.183 kr

Testamenten

Under 2023 har Lutherstiftelsen mottagit följande testamentsmedel:

- återstoden av arv efter Tore Henriksson, Södra Mellby (Skåne), avliden 2017-12-01: 152.778 kr (1/2 totalbeloppet varav hälften till Samfundet Libris/bokkassan. Övriga arvtagare: Kyrkliga Förbundet och Nordisk Östmission.
- arv efter Vera Henriksson, Södra Mellby (Skåne), avliden 2021-10-28 (delat med Kyrkliga Förbundet och Nordisk Östmission): 497.640 kr.
- Ingrid Henriksson, Ljungby, avliden 2023-01-03 (delat med Kyrkliga Förbundet och Nordisk Östmission): 408.558 kr.
- arv efter Ruth Friberg, Borås, avliden 2022-11-02: 1.132 kr.

Gåvovädjan

Lutherstiftelsens ändamål är ”att befrämja kristendomsundervisning och teologisk utbildning på grundval av Bibeln och Svenska kyrkans bekännelseskrifter samt att i övrigt verka för en sund kyrklig utveckling i evangelisk-luthersk anda”. Den pastorala utbildningen är kärnverksamheten för att förverkliga detta ändamål. Det realiserar också genom stöd till gudstjänstverksamhet i Göteborg, Skåne (S:t Markus i Lund och Ravlunda gudstjänstgemenskap) och Värmland (S:t Petri i Karlstad) där teologie studerande kan göra praktik och efter prästvigning tjänstgöra. Sedan länge är stiftelsen dessutom engagerad i utgivningen av Göteborgs Stifts-Tidning (GST). Utgivningen sker nu till så låg kostnad att GST nästan helt bär sina kostnader. Ekonomisk förvaltning är en betydande utgiftspost: räkenskaperna måste skötas ordentligt! Styrelsen arbetar för att göra verksamheten så kostnads-effektiv som möjligt. Flytten till FFG har inneburit mycket stora besparingar samtidigt som den främjat verksamheten på olika sätt.

Lutherstiftelsen har erhållit ett antal större arv som möjliggjort att det omfattande arbetet kunnat fortsätta. Samtidigt mottar vi kontinuerligt generösa gåvor. De senaste tre åren uppgick dessa till ca 769.000 (2021), 574.000 (2022) och 397.000 kr (2023) mycket beroende på antalet större gåvor och bidrag. Gåvor och försäljningsintäkter räcker dock inte för att bestrida kostnaderna som år 2024 väntas bli drygt 1.300.000 kr. Därför kan större nedskärningar snart bli nödvändiga för att säkra verksamheten på sikt. Om så sker kommer den **pastorala utbildningen** att prioriteras. Vidare måste **GST:s** ekonomi fortsätta vara i balans.

Vad gäller **församlingarna** har dessa att med kollekt och gåvor betala sina utgifter så långt det går. Dock: även om de sedan länge bidrar med betydande medel till prästkassan är de för små för att själva bestrida kostnader för sina präst-tjänster. Stiftelsens stöd fordras för att gudstjänstlivet skall fortsätta i nuvarande omfattning. Stödet beror på förutsättningarna. Kostnaden för gudstjänsterna i Göteborg består främst av lokalhyra (dock ingår Timo Laatos insatser i hans tjänst). Beträffande S:t Markus i Lund bekostar stiftelsen en halvtids prästtjänst vilket möjliggör gudstjänstfirande så gott som varje sön- och helgdag och att andra pastorala behov tillgodoses. S:t Petri i Karlstad får stöd genom arvodering av präster för högmässor (ibland med sjukbesök) cirka en gång i månaden.

Inte minst tack vare er, Lutherstiftelsens givare, sörjer HERREN för att denna omfattande och angelägna verksamhet kan bedrivas. Vi tror att Han har en kallelse för Lutherstiftelsen också kommande år och hoppas att ni även fortsättningsvis kan stödja detta Guds rikets verk för vårt land och vårt folk.

Gud vare tack som ger oss segern genom vår Herre Jesus Kristus! Stå därför fasta och orubbliga, mina älskade bröder, och arbeta alltid hängivet för Herren. Ni vet ju att er möda i Herren inte är förgäves! (1 Kor 15:57f)

Lutherstiftelsens styrelse

Gåvor kan betalas in till: Huvudkassan: pg 49 12 14-3, bg 340-5826 (SEB) eller swish: 123 - 000 16 85 (ange eventuellt vilken verksamhet du vill stödja).
Präst-kassan (församlingsverksamhet): pg 34 65 56-4; GST: pg 2 55 21-6.

Styrelsen för Lutherstiftelsen får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Se också not 1.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stiftelsens verksamhet består av bokutgivning samt insamling av kollektioner, gåvor och arv. Stiftelsen förvaltar även värdepapper och likvida medel. Stiftelsens säte är Göteborgs kommun i Västra Götalands län.

Främjande av ändamålet

Lutherstiftelsens ändamål är att befrämja kristendomsundervisning och teologisk utbildning på grundval av Bibeln och Svenska kyrkans bekännelseskriterier samt att i övrigt verka för en sund kyrklig utveckling i evangelisk-luthersk anda.

Detta syfte har bl.a. främjats genom erbjudande av undervisning och handledning för studerande, stödjande av kristen församlingsverksamhet och genom utgivning av litteratur och andra publikationer.

Flerårsöversikt

	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	85 948	114 633	93 347	72 808
Resultat efter finansiella poster	96 369	2 481 609	- 426 862	- 971 782
Soliditet (%)	97,63	94,76	91,59	92,65

Definitioner av nyckeltal, se not 5.

Beträffande stiftelsens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

RESULTATRÄKNING		2023-01-01	2022-01-01
	Not	2023-12-31	2022-12-31
Stiftelsens intäkter			
Arv, gåvor och bidrag		1 444 635	647 405
Fakturerad försäljning		85 948	114 633
Övriga rörelseintäkter		2 238	3 062 009
Summa stiftelsens intäkter		<u>1 532 821</u>	<u>3 824 047</u>
Stiftelsens kostnader			
Verksamhetens kostnader		-533 656	- 555 727
Personalkostnader	2	- 971 798	- 873 592
Summa stiftelsens kostnader		<u>-1 505 454</u>	<u>-1 429 319</u>
Rörelseresultat		27 367	2 394 728
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		69 126	87 493
Räntekostnader och liknande resultatposter		- 124	- 612
Summa finansiella poster		<u>69 002</u>	<u>86 881</u>
Resultat efter finansiella poster		96 369	2 481 609
Resultat före skatt		96 369	2 481 609
Årets resultat		<u>96 369</u>	<u>2 481 609</u>

BALANSRÄKNING**2023-12-31****2022-12-31****TILLGÅNGAR****Not****Omsättningstillgångar****Kortfristiga fordringar**

Kundfordringar		8 775	9 225
Övriga fordringar		45 277	39 515
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		17 000	42 999

Summa kortfristiga fordringar71 05291 739**Kortsiktiga placeringar**

Övriga kortsiktiga placeringar	3	102 431	102 431
--------------------------------	---	---------	---------

Summa kortsiktiga placeringar102 431102 431**Kassa och bank**

Kassa och bank	4	5 410 174	5 456 850
----------------	---	-----------	-----------

Summa kassa och bank5 410 1745 456 850**Smma omsättningstillgångar**5.583 6575 651 020**SUMMA TILLGÅNGAR**5 583 6575 651 020

BALANSRÄKNING**2023-12-31****2022-12-31****EGET KAPITAL OCH SKULDER** Not**Eget kapital**

Eget kapital vid räkenskapsårets början	4	5 355 240	2 873 631
Årets resultat		<u>96 369</u>	<u>2 481 609</u>
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		5 451 609	5 355 240

Långfristiga skulder

Övriga skulder		<u>0</u>	<u>157 590</u>
Summa långfristiga skulder		0	157 590

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		23 152	31 721
Övriga skulder		36 537	35 019
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		<u>72 359</u>	<u>71 450</u>
Summa kortfristiga skulder		132 047	138 190

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER**5 583 657****5 651 020****Aktieutdelning som gåva till Lutherstiftelsen**

Den som överlåter sin aktieutdelning till Lutherstiftelsen kan slippa att betala kapitalskatten, 30 %. Lutherstiftelsen är skattebefriad och beskattas inte när vi tar emot någons aktieutdelning. Om man t ex får 1.000 kr i aktieutdelning går det att i förväg överlåta hela beloppet obeskattat till oss. – Gäller även fåmansbolag.

Kontakta din bank under årets början om intresse finns, då överlåtelserna måste göras före bolagsstämman. – Skattereglerna ändras ofta helt oväntat. Nästa år: hör efter hos banken om reglerna för överlåtelser av aktieutdelning är samma som närmast tidigare år.

Hjärtligt tack för gåvan!

NOTER

Not 1 Redovisnings och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Noter till resultaträkningen

Not 2 Medelantal anställda 2023 2022

Medelantalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

Medelantalet anställda har varit	1,30	1,40
----------------------------------	------	------

Noter till balansräkningen

Not 3 Övriga kortfristiga placeringar	2023-12-31	2022-12-31
Kortfristiga placeringar	102 431	102 431
Marknadsvärde	126 288	120 946

Not 4 Ändamålsbestämda medel 2023-12-31 2022-12-31

Sven Axel Nilssons donation	190 300	190 300
-----------------------------	---------	---------

Syskonen Karlbergs donationsfond	<u>340 000</u>	<u>340 000</u>
	530 300	530 300

Övriga noter

Not 5 Definition av nyckeltal

Soliditet = justerat eget kapital i procent av balansomslutningen

:

Göteborg 2024-06-26

Patrik Toräng
(ordförande)

Jan-Erik Appell
(vice ordförande)

Simeon Appell

Daniel Johansson

Gunnar Eliasson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 26 juni 2024

Kerstin Nordenham Murby
Auktoriserad revisor

:

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Lutherstiftelsen
Org.nr. 857201-1156

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Lutherstiftelsen för år 2023.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet ”Revisorns ansvar”. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i inhämtade revisionsbevis, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna i enlighet med stiftelselagen.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag har identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Lutherstiftelsen för år 2023.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Anmärkning

Enligt stiftelsens stadgar skall stiftelsens räkenskaper vara avslutade och revision verkställd senast den 30 april. Styrelsen har inte fastställt och undertecknat årsredovisningen förrän i juni månad 2024.

Kungälv den dag som framgår av min elektroniska underskrift.

Kerstin Nordenham Murby. Auktoriserad revisor

Böcker, m.m.

Lutherstiftelsens förlag

Klassiker

Gottfrid Billing: Katekesutveckling.

En av männen bakom 1878 års katekesutveckling fördjupar dess lära om kyrkans tro och bekännelse. Inb. **30:-**

S E Block: Söken det som är därovan. Utgiven 1980 på Agnitio Veritatis förlag. Predikningar, skriftetal och andra framställningar. Inb. **30:-**

Algot Erlandsson: Liv genom tron.

Tal i skilda ämnen utgivna av Einar Lundberg. Inb. **20:-**

Algot Erlandsson: Ord till liv.

Full av levande, bibliskt inträngande själavård! Inb. **20:-**

Gösta Nelson: För husandakten.

Språkligt moderniserade betraktelser för var dag i kyrkoåret. Inb. **30:-**

H Fl Ringius: En kristlig undervisning om Guds rike.

En årgång predikningar. 2 band. Inb. **40:-**

Henric Schartau: Biblisk katekes.

Ny språkligt omarbetad upplaga. 216 sid. Inb. **160:-**

Henric Schartau: Hur läser du Bibeln?

Utdrag ur Schartaus skrifter sammanställt av E Lundberg och P-A Grunnan. Litet häfte. **Gratis**

Henric Schartau: Tretton predikningar.

Språkligt bearbetad utgåva för nutida läsare av ”Schartau-klassikern”

Femton predikningar. Inb. 120 sid. **120:-**

Böcker i aktuella ämnen

Timo Laato, Matti Väisänen: Bibeln och herdeämbetet. 40 sid. Häft. **Gratis.**

Timo Laato: Varför kommer väckelsen (inte)? 50 sid. Häft. **50:-**

Einar Lundberg: Man, kvinna, familj.

Ett viktigt inlägg om ansvar eller egoism. 63 sid. Häft. **20:-**

Einar Lundberg, Karl-Erik Rignell m fl: Detta är kristen tro.

Vuxenkatekes utgiven inför 400-årsminnet av Uppsala möte 1593. Lämplig även för konfirmander. Häft. **25:-**. Vid köp av minst 25 ex: **12,50:-/st**

Rune Söderlund: Döden, Domen, Evigheten. Häft. **40:-**

Gudstjänst och musik

Ragnar Block m fl: Psalmer 1991.

130 psalmer i vår kyrkas psalmskatt som saknas i nuvarande psalmboken.

Melodipsalmbok Inb. **80:-**.

Storstilspsalmbok utan noter. Inb. **80:-**.

Lösa blad i A4-format med text och fyrstämmiga noter. **80:-**

Gudstjänstordningar

Tidigare utgåva 1987, något kompletterad och bearbetad. **15:-**

Evangeliebok 1986 års läsningar; bibeltexter enl. Folkbibeln 2015. Innehåller även kollekt– evangelie– och högtidsböner, läsningar i passionstiden, Martin Luthers Lilla katekes samt de tre gammalkyrkliga trosbekännelserna. Litet format (12x17 cm): enstaka ex. **100 :-** . Från 10 ex. **60:-**
Stort format (20,5x26,5 cm) för läsning i gudstjänsten: **300:-**

Läroböcker

C E D Block: Herdabrev.

Biskop Carl Blocks herdabrev ger analys och vägledning i en svår tid utifrån Guds Ord. **50:-**

C E D Block: Prästen och själavården.

En erfaren själasörjares undervisning i klassisk själavård. **80:-**

Timo Laato: Följ mig! - Pastoral perspektiv i bergspredikan.

En god utläggning av Jesu bergspredikan. Den värdefullaste pastoral teologin kommer från vår Mästare och Herre. Genom den får Jesu lärjungar hjälp att följa sin Mästare. De liknar inte fariséerna, som saknar det andliga sinnet. 231 sid. Häft. **160:-**

Timo Laato: Reformatorisk gudstjänst på Skriftens grund.

En hjälp att förstå gudstjänsten. Häft. **65:-**

Timo Laato: Romarbrevets hermeneutik.

En lärobok för teologer om vetenskaplig metod. Häft, 160 sid. **130:-**

Einar Lundberg: Guds ords tjänare.

Om prästen och förkunnelsen, något utökad upplaga. 152 sid. Häft. **110:-**

Gösta Nelson: Hur predikan bygges upp.

Lärobok i predikans disposition. **50:-**

Gösta Nelson: Själavårdens elementa.

Pastoral och själavårdande erfarenheter som varje präst har nytta av. **50:-**

Henrik Nelson: En liten handledning i förkunnelsens hermeneutik.

Häft. **25:-**

Samfundet Libris böcker

Martin Luther: Om en kristen människas frihet. Häft. 40:-

Martin Luther: Spis och föda. Dagliga betraktelser, språkligt reviderad. Inb. 50:-

Martin Luther: Trösteord i livets strid. Inb. 30:-

Fr. Chr. Steinhofer: Offerlammet och trosgrunden. Inb. 80:-

Anders Nohrborg: Den fallna människans salighetsordning.
Inb. 90:-/band (3 band)

Erik Pontoppidan: Collegium Pastorale Practicum. Häft. 60:-

Adam Stenander: Arla och särila. Inb. 40:-

L M Engström: De yttersta tingen. Häft. 30:-

Johan Arndt: Den sanna kristendomen

Band I, häft. 85:-, Band II, häft. 100:- Band III (fåtal ex kvar), häft. 40:-

Göteborgs Stifts-Tidnings förlag

Gustaf Johansson: Sanningens kunskap. 20:-

* * *

Samtliga priser inkluderar moms.

Porto och emballageavgift tillkommer vid postorder

Alla böcker och skrifter säljs av

Lutherstiftelsens institution
c/o Församlingsfakuteten i Göteborg (FFG)
Ekmansgatan 3, 411 32 Göteborg

Tel: 072 318 09 41; **e-post** lutherstiftelsen.goteborg@gmail.com

Lutherstiftelsens styrelse 2024

Ordinarie

VDM, teol.dr. Patrik Toräng (ordf.)

Kh em Jan-Erik Appell (v.ordf.)

Kh Simeon Appell

VDM, teol.dr. Daniel Johansson

Gunnar Eliasson

Suppleanter

Jakob Block

Teol dr Torbjörn Johansson

Bp em Roland Gustafsson

Kh Sveinung Eriksen

Hanna Svensson

Anm. Vid styrelsemötet 2024-03-20 avgick suppleanten Carl Sixten Block på egen begäran och ersattes av Sveinung Eriksen

POSTTIDNING

B-post

Returadress:

Lutherstiftelsen

Ekmansgatan 3

411 32 GÖTEBORG

Lutherstiftelsens årssammankomst 2024

Lördagen 24 augusti

Plats: Församlingsfakulteten i Göteborg, Ekmansgatan 3

Program:

10.00 Gudstjänst. Kh Sveinung Eriksen

Kaffe i lokalerna. Medtag kaffekorg

11.15 Föredrag: "Vår lutherska gudstjänst - alltid lika aktuell."
Patrik Toräng

12.15 Årsstämma

12.45 Andakt. Katekesförklaring. Kh.em. Carl Sixten Block

Offer till Lutherstiftelsens arbete

Evangelisk Litteraturmission – SCRIPTURA

Efter Lutherstiftelsens årssammankomst hålls
Scripturas årsmöte, 13.15-14.30.

För mer information:

Lutherstiftelsens årssammankomst; ordf. Patrik Toräng 070 615 11 61

SCRIPTURAS årsmöte; ordf. Roland Gustafsson 076 165 15 59